

Sygn. I ACz 2351/14

POSTANOWIENIE

Dnia 11 grudnia 2014 r.

Sąd Apelacyjny w Krakowie, Wydział I Cywilny w składzie:

Przewodniczący: SSA Andrzej Struzik (spr.)

Sędziowie: SA Teresa Rak

SA Marek Boniecki

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w dniu 11 grudnia 2014 r. w Krakowie

sprawy z wniosku (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością spółki komandytowo-akcyjnej w M.

przy uczestnictwie (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w S.

oraz (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w S.

o nadanie klauzuli wykonalności wobec przejścia uprawnień

na skutek zażalenie wnioskodawczyni na postanowienie Sądu Okręgowego w Krakowie z dnia 22 sierpnia 2014 r., sygn. I Co 322/14

postanawia:

oddalić zażalenie.

Sygn. I ACz 2351/14

UZASADNIENIE

Zaskarżonym postanowieniem Sąd Okręgowy w Krakowie oddalił wniosek o nadanie klauzuli prawomocności wyrokowi zaocznemu Sądu Okręgowego w Krakowie wydanemu w dniu 7 marca 2013 r., sygn. I C 1397/12 w zakresie punktów od I do IV, na rzecz wnioskodawczyni (punkt I), nadał klauzulę wykonalności tytułowi egzekucyjnemu – prawomocnemu wyrokowi zaocznemu wydanemu w dniu 7 marca 2013 r. przez Sąd Okręgowy w Krakowie, sygn. I C 1397/12 w zakresie punktu V i VI wyroku, na rzecz wnioskodawczyni, na której rzecz przeszła wierzytelność przeciwko dłużnikom: (...) spółce z ograniczoną odpowiedzialnością oraz (...) spółce z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w S., stwierdzoną wyżej wskazanym wyrokiem zaocznym (punkt II) oraz zasądził od dłużniczki na rzecz wierzycielki kwotę 127,00 zł, tytułem zwrotu kosztów postępowania w przedmiocie nadania klauzuli wykonalności (punkt III).

Uzasadniając zaskarżone orzeczenie Sąd Okręgowy wskazał, że brak było podstaw prawnych do uwzględnienia wniosku o nadanie klauzuli prawomocności wyrokowi zaocznemu Sądu Okręgowego w Krakowie z dnia 7 marca 2013 r. w zakresie punktów I-IV na rzecz następcy prawnego pierwotnego wierzyciela. Wyrok ten w zakresie punktów I-IV – w których sąd uznał za bezskuteczne względem Przedsiębiorstwa Produkcyjno-Handlowego (...) sp. z o.o. w K. wymienione w nim czynności prawne nie nadaje się bowiem do egzekucyjnego wykonania, zaś brak jest szczególnych przepisów statuujących skuteczność tego orzeczenia wobec osób trzecich, w tym następców prawnych pierwotnego wierzyciela. Sąd Okręgowy podkreślił, że istota skargi pauliańskiej jednoznacznie wskazuje na to, że ochrona, jaką ta instytucja przewiduje, ma indywidualny charakter i może z niej korzystać tylko ta osoba, która ma status wierzyciela, a wyrok wydany z jej powództwa ma skutek wyłącznie między stronami procesu.

Od tego postanowienia zażalenie wywiodła wnioskodawczyni, zaskarżając je w zakresie punktu pierwszego i zarzucając mu naruszenie przepisów prawa materialnego, a to art. 509 § 2 k.c. w zw. z art. 527 k.c., poprzez ich niezastosowanie. Powołując się na ten zarzut załąca wniosła o zmianę zaskarżonego postanowienia, poprzez orzeczenie zgodnie z wnioskiem.

Uczestnicy nie wnieśli odpowiedzi na zażalenie.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje.

Zażalenie jest bezzasadne i jako takie podlega oddaleniu, bowiem zaskarżone postanowienie, pomimo częściowo błędnego uzasadnienia odpowiada prawu.

Słusznie Sąd Okręgowy zwrócił uwagę na fakt, iż nie jest możliwe opatrzenie wyroku obejmującego roszczenie ze skargi pauliańskiej klauzulą wykonalności na rzecz następcy prawnego, skoro klauzulą wykonalności nie opatruje się go nawet na rzecz pierwotnego wierzyciela. Wynika to z tej oczywistej zasady, że klauzula wykonalności dotyczy tylko tych orzeczeń, które nadają się do wykonania, w stosunku do pozostałych orzeczeń może zaś być stwierdzana ich prawomocność. W przypadku orzeczeń ze skargi pauliańskiej jedyną ich częścią, której może być nadana klauzula wykonalności jest orzeczenie o kosztach, zatem zaskarżone postanowienie odpowiada prawu. Argumentacja zawarta w uzasadnieniu środka odwoławczego w ogóle zresztą nie odwołuje się do tej problematyki, ograniczając się jedynie do wyводу dotyczącego art. 509 § 2 k.c. Przepisy k.p.c. w ogóle nie przewidują możliwości nadania klauzuli prawomocności na rzecz jakiegokolwiek podmiotu, tym bardziej zaś na rzecz następcy prawnego, jednej ze stron postępowania. Stwierdzenie prawomocności orzeczenia, o którym mowa w art. 364 § 1 k.p.c. nie następuje na niczyją rzecz, ale po prostu stwierdza, iż od przedmiotowego orzeczenia nie przysługuje żaden zwyczajny środek odwoławczy. Brak jest podstaw do przyjęcia, iż przepisy k.p.c. o nadaniu klauzuli wykonalności wobec przejścia uprawnień można byłoby stosować per analogiam do stwierdzenia prawomocności orzeczeń, wobec faktu, że orzeczenia te nie nadają się do wykonania w drodze egzekucji, a tego rodzaju rozstrzygnięcie pozbawione byłoby merytorycznego sensu.

Tym niemniej zawarta w uzasadnieniu konstatacja, iż prawomocne orzeczenie stwierdzające bezskuteczność czynności prawnej nie jest skuteczne wobec następców prawnych pierwotnego wierzyciela jest błędne. Podstawy prawnej tej skuteczności nie należy poszukiwać jednak w przepisach dotyczących actio pauliana, ale już w przepisach ogólnych dotyczących umowy cesji, a to w art. 509 § 2 k.c., zgodnie z którym „wraz z wierzytelnością przechodzą na nabywcę wszelkie związane z nią prawa”. Oznacza to, że roszczenie wynikłe ze skargi pauliańskiej, jako ściśle związane z roszczeniem głównym, przechodzi z mocy samego prawa na następcę prawnego pierwotnego wierzyciela, a dla następstwa tego nie jest konieczne nawet zawarcie odrębnego porozumienia. W celu stwierdzenia tego faktu jest oczywiście konieczne i możliwe legitymowanie się przez następcę prawnego pierwotnego wierzyciela tytułem egzekucyjnym opatrzonym klauzulą prawomocności na jego rzecz. Roszczenie ze skargi pauliańskiej nie może natomiast z pewnością stanowić odrębnego (tj. oderwanego od roszczenia, które ma zabezpieczać skarga pauliańska) przedmiotu obrotu.

Wobec powyższego, na podstawie art. 385 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c., Sąd Apelacyjny orzekł, jak w sentencji.